

Monumentnummer*: 530852

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijkmonument
Inschrijving register* 27 april 2010
Kadaster deel/nr 82976/19

Woonplaats* Gemeente* Provincie*
Rotterdam, Rotterdam Rotterdam Zuid-Holland

Locatiennaam Locatieomschrijving
Rotterdam Molstraat 1

Kadastrale gemeente* Sectie* Kadastraal object* Appartement aanduiding Grondperceel
Rotterdam AH 281

Omschrijving**

Inleiding

Het aan de zuidzijde van de Blaak gelegen BANKGEBOUW van de voormalige Twentsche Bank met bijbehorend transformatorhuisje is in 1950 gebouwd door A.J. van der Steur in samenwerking met W.A.C. Herman de Groot, B. Hooijkaas en B. van Veen. Het bankgebouw, ontworpen door B. Hooijkaas, was tijdens het bombardement in mei 1940 beschadigd geraakt. De Blaak was tot de tweede wereldoorlog één van de grootste binnenhavens van Rotterdam. Tijdens de oorlog is de Blaak gedempt met puin van het bombardement. Bij de wederopbouw van Rotterdam werd besloten het centrum van Rotterdam onder te verdelen in diverse sectoren. De financiële sector werd geconcentreerd aan de Blaak en het zuidelijk deel van de Coolsingel. Banken en verzekeraars waren de enige instellingen die voldoende geld hadden om zonder overheidssteun snel de verwoeste gebouwen weer op te bouwen. Behalve de Twentsche Bank werden ook de Nederlandse Handelsmaatschappij (Blaak 32-34) en de Incassobank (blaak 40) snel gerealiseerd. Deze drie panden zijn gebouwd volgens de na de oorlog opgestelde principes en vormen samen een ensemble. Ze vormen samen één monumentale wand doordat ze op één rooilijn zijn geplaatst, dezelfde bouwhoogte (24 m.) hebben en in kleur op elkaar afgestemd zijn. Daarnaast zijn alle drie de panden in traditionalistische stijl gebouwd. De voormalige Twentsche Bank is het linker pand. Na de fusie in 1964 met de Nederlandse Handelsmaatschappij tot de Algemene Bank Nederland (ABN) zijn de beide panden ter hoogte van de derde verdieping met een luchtbrug met elkaar verbonden. Begin jaren 80 van de twintigste eeuw is het gebouw ingrijpend verbouwd, waarbij onder meer de twee oorspronkelijke lichthoven, die boven de eerste verdieping van een glazen dak waren voorzien,

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

vanaf de begane grond zijn samengevoegd tot één groot lichtloft. Daarnaast is er een extra verdieping voorzien van een glazen overkapping gerealiseerd. Het exterieur is behoudens de profielen van de vensters goed bewaard gebleven. De oorspronkelijke stalen profielen zijn vervangen door aluminium. In het interieur is de hoofdstructuur nog intact en in de kelder zijn de kluisen, een marmeren wand en een brons deur nog aanwezig. Veel toegepaste kunstwerken, zoals de glas-in-loodramen in de eetkamer van E. Warffemius, de ramen in de effectenhal van A. Canta, de wandschilderingen van F.G. Jacobs en Schuyt, de symbolische houtreliëfs van A. Hank Hans en het hekwerk op de trap van K. Gellings. zijn in de loop der jaren verdwenen. Het pand was voorzien van destijds vooruitstrevende technische voorzieningen en installaties, zoals centrale verwarming en luchtverversing. Deze installaties werden mede bediend vanuit het achter pand liggende transformatorhuisje. Het transformatorhuisje maakt gezien zijn oorspronkelijke functionele en architectonische verbondenheid deel uit van het pand. Het transformatorhuisje biedt thans onderdak aan 2 garageboxen. Thans is het pand in gebruik als notaris- en advocatenkantoor.

Omschrijving

Exterieur: Het twintig vensterassen tellende bankgebouw met rechthoekige plattegrond moest kracht en zekerheid uitstralen. Het resultaat was een in traditionele bouwstijl gebouwd bankgebouw van solide en ingetogen karakter door zijn strakke en zakelijke gevels gevat in een betonconstructie. Het pand is voorzien van gepolijste betonstenen plinten en een dito hoog opgetrokken begane grond. Alle gevels zijn opgetrokken in donkerrode handvormbaksteen. De toepassing van gepolijst beton was vernieuwend, omdat hiermee werd aangetoond dat het mogelijk was beton in een verticaal vlak te polijsten. De vensters op de begane grond aan de voorgevel zijn voorzien van fraai vormgegeven sierhekwerken. Het platte dak is bedekt met bimsbetonkanaalplaten op platen van houtwolcement. In de achtergevel zijn met staal dichtgezette ronde openingen aangebracht. Deze openingen zijn omlijst met gepolijste betonsteen. In de linker zijgevel worden de smalle vensters in het midden van de gevel geflankeerd door siermetselwerk. Tevens bevindt zich in deze gevel een dienstingang. In de rechter zijgevel zijn enkele balkons met een opengewerkte betonnen balustrade en is een authentieke expeditie-ingang te vinden. De asymmetrisch in de voorgevel gesitueerde hoofdingang is te bereiken via een trap van Noors graniet. De toegangsdeur is uitgevoerd in brons en bevindt zich achter een smeedijzeren hek. Boven de entree bevindt zich een gestileerd wapen van Amsterdam (sinds 1861 vestigingsplaats van de Twentsche Bankvereniging) en de wapens van Enschede en Londen (beide plaatsen speelden een belangrijke rol in de geschiedenis van de Twentsche Bank). Daarboven is het stadswapen van Rotterdam aangebracht. Het geheel wordt bekroond door de 'Twentse Ros', een sculptuur van C. van Kralingen en de symbolen voor de zee (vis) en handel (baal).

Interieur: Het pand heeft een kelder, een entresol, drie kantoorverdiepingen tot aan de kroonlijst en een vierde verdieping. Oorspronkelijk bevond zich op deze verdieping een huisbewaarderwoning. De verdiepingen worden ontsloten door liften en diensttrappen. In de zuidoost en zuidwesthoek van de achtergevel zijn twee klokkentorens gerealiseerd. Hierin zijn enkele liften ondergebracht. Achter in het pand bevindt zich een fietsenberging. In het interieur is de hoofdstructuur nog herkenbaar en zijn de zware kluisen in de kelders nog aanwezig. Kenmerkend voor wederopbouwarchitectuur is de toepassing van monumentale kunst. Ook de Twentsche Bank was hierin rijkelijk voorzien. In het interieur echter resteert mogelijk nog een drielichtvenster voorzien van glas-in-lood ontworpen door H. van Kesteren dat zich in de directiekamer bevond. Thans zou deze zich aan de oostgevel van de lichtloft bevinden.

Het transformatorhuisje, dat gezien zijn oorspronkelijke functionele en architectonische verbondenheid deel uit maakt van het pand, is eveneens opgetrokken met donkerrode handvormbaksteen en is voorzien van natuurstenen plinten. De omlijstingen, hoekafwerkingen en daklijsten zijn uitgevoerd in gepolijst beton. Het dak en de luifel aan de westzijde zijn bedekt met groen koper.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Tevens is er een ventilatierooster.

Waardering

Het BANKGEBOUW van de Twentsche Bank met bijbehorend transformatorhuisje is

- van hoge stedenbouwkundige waarde vanwege de samenhang met de Amsterdamse Bank en de Nederlandsche Handelsmaatschappij. Ze vormen samen een ensemble;
- Van belang als uiting van de economische geschiedenis en de geschiedenis van Rotterdam;
- Van cultuurhistorische waarde vanwege de aanwezigheid van monumentale kunst, zoals sculptuur en hekwerken;
- Van belang vanwege de toepassing van gepolijst betonsteen;
- Van belang vanwege de toepassing van handvormbaksteen;
- Van belang in het oeuvre van architect A.J. van der Steur;
- Van belang in het oeuvre van kunstenaar C. van Kralingen.

Hoofdcategorie

Handelsgebouwen, opslag- en transportgebouwen

Subcategorie

Handel en kantoor

Functie

Bankgebouw

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument